

Pestprotocol

Salah Eddin El Ayyoubi.

4 november 2008

Dit pestprotocol heeft als doel:

"Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen."

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL.

Pesten op school: hoe ga je ermee om ?

Pesten komt helaas op iedere school voor. Pestgedrag willen wij op onze school serieus aanpakken.

Daar zijn enkele voorwaarden aan verbonden;

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; leerlingen (gepeste kinderen, kinderen die pesten en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders.
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna er regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch de kop opsteekt moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Het probleem dat pesten heet.

De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.

Een pestprotocol alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

HOE WILLEN WIJ DAAR MEE OMGAAN.

Op school willen we regelmatig een onderwerp aan de orde stellen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, worden allerlei onderwerpen met de kinderen bespreekbaar gemaakt. In de school werken wij met de methode "Leefstijl". Wekelijks besteden wij aandacht aan deze methode. Onderwerpen die daarbij o.a. aan bod komen zijn:

- Jij en je klas.
- Hoe luister je naar iemand.
- Hoe ga je met angst om.
- Boosheid en verdriet.
- Waar ben jij goed in.
- Verschillen tussen kinderen.
- Wat doe je aan pesten.
- Nee durven zeggen.
- Andere culturen.
- Hoe zorg je voor jezelf.
- Samenwerken.
- Wie zijn er belangrijk voor mij.

Verschillende werkvormen zijn denkbaar zoals; spreekbeurten, rollenspel, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.

Het voorbeeld van de leerkrachten en de ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken worden. Agressief gedrag van de leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Het is wel belangrijk om m.b.t. de communicatie met ouders rekening te houden met de culturele verschillen, bijvoorbeeld het eisen dat kinderen je aankijken. Dit is in de Nederlandse cultuur wel gebruikelijk, maar binnen de Islam juist niet netjes. Belangrijk om goed met ouders te bespreken wat wij vinden dat wel en niet kan en waarom.

Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn;

- altijd een bijnaam, nooit een eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid; je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht.

Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

REGEL 1;

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij;

Je mag niet klikken, maar.....

Als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken,

REGEL 2;

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

REGEL 3;

Samenwerken zonder bemoeienissen;

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen.

Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen.

Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Schoolregels.

1. Overal rustig lopen.
2. Ben beleefd tegen iedereen.
3. Probeer je problemen zelf op te lossen
4. Vechten, slaan en dergelijke mag nooit.
5. Als je naar buiten moet, ga je meteen door de goede deur.

Deze regels gelden op school en daarbuiten.

Toevoeging: kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld door en met de groep, dit zijn de zogenaamde groepsregels.

De schoolregels hangen duidelijk zichtbaar in de gangen van de school. De groepsregels hangen duidelijk zichtbaar in de klassen.

AANPAK VAN DE RUZIES EN PESTGEDRAG IN 4 STAPPEN;

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1: er eerst zelf (en samen) uit te komen.

STAP 2: op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

STAP 3: de leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en eventueel (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties)

STAP 4: bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest / ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties)

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en / of externe deskundigen.

CONSEQUENTIES

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten.

In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden). Vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste.

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in.

De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk van hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en of de pester wel/geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag;

FASE 1:

- Een of meerdere pauzes binnen blijven.
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- Bewustwording door een gesprek voor wat hij / zij met het slachtoffer uithaalt.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. Eventueel met behulp van een contract. De naleving van deze afspraken komt aan het einde van iedere week (voor een bepaalde periode) in een kort gesprek aan de orde.

Bovenstaande punten kunnen in deze volgorde worden gebruikt, mits de situatie het vereist om meteen in gesprek te gaan.

FASE 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken.

FASE 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

FASE 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school.

FASE 5:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

BEGELEIDING VAN HET SLACHTOFFER;

- Medeleven tonen en luisteren en vragen; hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij / zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je ook op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester.
- Het gepeste kind niet overbeschermen b.v. naar school brengen of "ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen". Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

BEGELEIDING VAN DE PESTER;

- Praten; zoeken naar de redenen van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor het gepeste kind.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school; wij houden ons aan deze regel. Straffen als het kind wel pest en belonen als het kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind, wat is de oorzaak van het pesten.
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp sociale vaardigheidstrainingen; jeugdgezondheidszorg; huisarts, GGD.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn;

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- Voortdurend in een niet passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

ADVIEZEN AAN DE OUDERS:

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissingen van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Internetpesten.

Naast het pesten op school is er de laatste jaren steeds vaker sprake van "internetpesten".

Kinderen gebruiken dan de computer om elkaar te pesten en uit te dagen. Voor ouders hebben wij daarom een aantal tips voor het gebruik van internet:

- Spreek samen met je kind af wat je wel en niet op internet kunt bekijken.
- Kijk regelmatig met je kind mee zodat je weet waar hij / zij mee bezig is.
- Vertel dat ze geen persoonlijke gegevens mogen geven zoals wachtwoorden of adresgegevens.
- Spreek af dat je kind het meldt als iemand hem / haar via internet pest.
- Zorg dat uw kind in een ruimte zit waar u gemakkelijk bij kunt.

Als school zijn wij niet aansprakelijk voor hetgeen thuis gebeurt. Toch spreken wij zonnodig met de kinderen over internetgebruik en internetpesten. Als wij merken dat kinderen via internet pesten of gepest worden kunnen wij contact opnemen met de ouders van het betreffende kind.

Aan u als ouders willen we vragen om ons te waarschuwen als u merkt dat uw kind gepest wordt via internet.

Extra informatie over het pestprotocol:

Iedere maand werken we aan een schoolregel. Je bepaalt zelf wat je er in de klas aan doet, als het pictogram maar zichtbaar wordt opgehangen. Deze komen ook op de gang te hangen. Iedere maand komt er een pictogram bij, het is de bedoeling dat ze allemaal blijven hangen.

- Je kunt materiaal halen uit de mappen van Leefstijl.
- De pictogrammen laten kleuren en een tekst erbij laten schrijven.
- Startpagina's, bijvoorbeeld pesten.pagina.nl, [startkabel pesten](http://startkabel.pesten.nl), [pesten.start](http://pesten.start.nl).
- Kinderboeken over pesten.

De Kindertelefoon: 0800 - 0432, gratis

Mobiel: 0900 - 0132, 20 eurocent per minuut, plus de kosten mobiele telefoon

Elke dag van 14.00 tot 20.00.

Internetsite: www.kindertelefoon.nl.

Voor hulp en advies bij pesten op school, voor leerlingen en leerkrachten:

Hulplijn Pestweb: 0800 - 282 82 80, gratis

Op schooldagen van 14.00 tot 17.00 uur.

Internetsite: www.pestweb.nl.

Voor advies bij pesten op school, voor ouders:

50tien: 0800 - 50 10, gratis

Op schooldagen van 10.00 tot 15.00 uur.

Internetsite: www.50tien.nl.

